

CZĘŚĆ I. INFORMACJE OGÓLNE:

Kierunek	BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE
Dziedzina nauki, do której odnoszą się efekty kształcenia	DZIEDZINA NAUK SPOŁECZNYCH
D y s c y p l i n a wiodąca	nauki o bezpieczeństwie - 80%
Inne dyscypliny	nauki prawne - 14% psychologia - 6%

Poziom kształcenia	STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA
Forma kształcenia	STACJONARNE I NIESTACJONARNE
Liczba semestrów:	6
Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów:	studia stacjonarne - 2260 studia niestacjonarne - 1608

Rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji	KWALIFIKACJE PIERWSZEGO STOPNIA/PRK poziom 6
-------------------------------------	---

(kwalifikacje pierwszego stopnia/kwalifikacje drugiego stopnia/kwalifikacje
podyplomowe)

Profil kształcenia	PROFIL PRAKTYCZNY
--------------------	-------------------

(profil ogólnoakademicki/profil praktyczny)

Język	Studia prowadzone w całości w języku polskim
-------	--

Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	Licencjat
Cele kształcenia	<p>Przekazanie kompleksowej wiedzy z zakresu nauk o bezpieczeństwie (w zdobywaniu której za punkt wyjścia należy przyjąć wiedzę ogólną z dziedziny nauk społecznych) oraz kształtowanie krytycznego rozumienia podstaw teoretycznych wiedzy o zjawiskach i procesach społecznych, psychospołecznych, organizacyjnych.</p> <p>Przygotowanie absolwentów do wykonywania obowiązków zawodowych w różnych instytucjach i organizacjach, w tym szczeblach administracji publicznej i samorządowej. Ich głównym zadaniem będzie maksymalizacja bezpieczeństwa obywateli poprzez inicjowanie i wdrażanie planów i programów integrujących istniejące systemy i struktury oraz kształtowanie środowiska maksymalnie utrwalającego poczucie bezpieczeństwa.</p> <p>Kształtowanie wrażliwości etyczno-społecznej, otwartości na racje drugiej strony, zaangażowania i poczucia odpowiedzialności w środowisku pracy i poza nim.</p> <p>Uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie oraz rozwoju osobistego.</p> <p>Bezpieczeństwo należy do podstawowych potrzeb człowieka; poprzez poznanie uwarunkowań wewnętrznych bezpieczeństwo państwa i praktyczne wdrażanie wiedzy oraz nabytych umiejętności możemy przyczynić się do eliminacji lub ograniczenia zagrożeń nie tylko w skali kraju, ale także w najbliższym otoczeniu; poza satysfakcją osobistą możemy przyczynić się do poprawy poczucia bezpieczeństwa naszych rodzin i osób najbliższych</p>

Możliwości zatrudnienia	Zdobyte kwalifikacje umożliwiają zatrudnienie absolwenta w: strukturach administracji publicznej na stanowiskach kierowniczych i wykonawczych, organizacjach działających na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego, narodowego i międzynarodowego, służbach mundurowych, instytutach naukowo-badawczych, oświatowych oraz akademickich zajmujących się problematyką bezpieczeństwa.
Liczba semestrów	VI SEMESTRÓW
Liczba punktów ECTS	180
Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych	1608
Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych	2260
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	90 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych	180 punktów ECTS
Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych	Łączny wymiar praktyki zawodowej wynosi 720 godzin. Praktyka zawodowa realizowana jest na III, IV, V i VI semestrze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w wymiarze 180 godzin w każdym semestrze. Szczegółowe zasady odbywania praktyk określają wewnętrzne regulacje uczelniane („Regulamin praktyk”).

CZĘŚĆ II. OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

Kierunek: Bezpieczeństwo wewnętrzne

Studia pierwszego stopnia

Profil praktyczny

Opis kierunku:

Kierunek studiów *bezpieczeństwo wewnętrzne* należy do obszarów nauk społecznych i humanistycznych. Kluczowa dla całego procesu kształcenia koncepcja człowieka i społecznego charakteru jego aktywności pozwala zauważyć, iż kształcenie w zakresach nauk społecznych i nauk humanistycznych wchodzi w ramy szeroko rozumianej refleksji nad człowiekiem, jego bezpieczeństwem i osadzeniu go w strukturach społecznych. Jednocześnie jednak należy dostrzec, że od absolwentów studiów z obszarów nauk społecznych i humanistycznych, w tym absolwentów kierunku *bezpieczeństwo wewnętrzne*, oczekuje się pewnych szczególnych umiejętności i postaw. Są to kompetencje, zarówno profesjonalne, jak i osobowe oraz społeczne pozwalające na odgrywanie aktywnej, obywatelskiej roli w życiu społeczności, w szczególności w zakresie zapewnienia poczucia bezpieczeństwa.

Wiedza zdobywana na kierunku *bezpieczeństwo wewnętrzne* ma charakter aplikacyjny, obejmuje przede wszystkim teorie i paradygmaty badawcze opisujące i wyjaśniające przedmiot badań dyscypliny nauk o bezpieczeństwie, a więc współczesne systemy bezpieczeństwa w wymiarze militarnym i niemilitarnym oraz ich funkcjonowanie na różnych poziomach organizacyjnych. Systemy te obejmują działania instytucji o charakterze państwowym, rządowym i samorządowym, przedsiębiorców i organizacji społecznych. Badania w zakresie tej dyscypliny powinny służyć tworzeniu teoretycznych i praktycznych podstaw rozwoju systemów bezpieczeństwa międzynarodowego, narodowego i wewnętrznego oraz systemów operacyjnych funkcjonujących w obszarze bezpieczeństwa.

Dodatkowym elementem wzmacniającym aplikacyjny charakter studiów jest możliwość osiągania niektórych efektów kształcenia bezpośrednio w środowisku pracy, w ramach praktyk zawodowych, wykonywanej pracy czy wolontariatu.

Profil praktyczny przejawia się w uwzględnieniu w programie kształcenia modułów specjalistycznych. Oferta zajęć specjalistyczno-praktycznych na pierwszym stopniu studiów jest modyfikowana i poszerzana w zależności od potrzeb rynku pracy. Stwarza to możliwość indywidualnego kształtowania ścieżki studiów i ich ewentualnego ukierunkowania na kontynuację na stopniu drugim w ramach tego samego, bądź innego kierunku w wymienionych powyżej obszarach.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2016, poz. 64)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218)

Objaśnienie oznaczeń

K (przed podkreślnikiem)

- kierunkowe efekty uczenia się

W

- kategoria wiedzy

U

- kategoria umiejętności

K (po podkreślniku)

- kategoria kompetencji społecznych

01,02,03 i kolejne

- numer kolejnego efektu uczenia się

Numer efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, kierunek studiów: „bezpieczeństwo wewnętrzne”	
	WIEDZA: absolwent zna i rozumie	
K1_W01	w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia, fakty, obiekty i zjawiska z zakresu nauk o bezpieczeństwie i wchodzących w ich zakres subdyscyplin związanych ściśle z teorią i praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego państwa	

Numer efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, kierunek studiów: „bezpieczeństwo wewnętrzne”
K1_W02	w zaawansowanym stopniu miejsce i rolę nauk o bezpieczeństwie i wchodzących w ich skład dyscyplin naukowych związanych z teorią i praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego wpisujących się w obszar nauk społecznych oraz ich wzajemne relacje, a także ich relacje w stosunku do innych nauk, a także stosowane w ramach nauk o bezpieczeństwie podstawowe zasady i metody, pozwalające na analizę prostych problemów praktycznych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym
K1_W03	w zaawansowanym stopniu teoretyczne podstawy bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym teorie naukowe z zakresu nauk o bezpieczeństwie, nauk pokrewnych oraz nauk współdziałających z naukami o bezpieczeństwie pozwalające na wyjaśnianie zależności pomiędzy faktami, obiektami i zjawiskami związanymi ściśle z problematyką bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_W04	w zaawansowanym stopniu metodologię badań stosowaną w naukach o bezpieczeństwie, jej relacje w stosunku do metodologii badań społecznych, a także metody, techniki i narzędzia badawcze służące do rozwiązywania prostych problemów naukowych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym i jego zagrożeniami, jak również możliwości ich wykorzystania do rozwiązywania typowych problemów praktycznych
K1_W05	w zaawansowanym stopniu, z perspektywy teorii i praktyki bezpieczeństwa wewnętrznego, różnego rodzaju podmioty personalne i strukturalne, w tym człowieka, jako jednostkę społeczną, grupy, organizacje, instytucje, ich wewnętrzną organizację i wzajemne relacje w różnych układach społecznych, w tym układach związanych z funkcjonowaniem systemów bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_W06	w zaawansowanym stopniu reguły, normy i zasady etyczne, moralne oraz prawne regulujące funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, obowiązujące w organizacjach, instytucjach i strukturach społecznych związanych z bezpieczeństwem, a także ich znaczenie oraz wpływ na teorię i praktykę bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_W07	w zaawansowanym stopniu organizację i zasady funkcjonowania różnego rodzaju organizacji, instytucji i systemów społecznych z perspektywy teorii i praktyki bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_W08	w zaawansowanym stopniu istotę procesów zarządzania bezpieczeństwem wewnętrznym w państwie, w ramach różnych systemów i instytucji bezpieczeństwa na różnych poziomach strukturalnych i w różnych obszarach przedmiotowych związanych z realizacją zadań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego

**AKADEMIA PODLASKA W BIAŁYMSTOKU -
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH**

**PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU, POZIOMU
I PROFILU KSZTAŁCENIA**

Numer efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, kierunek studiów: „bezpieczeństwo wewnętrzne”
K1_W09	w zaawansowanym stopniu tradycyjne i nowoczesne metody, techniki i narzędzia usprawniające praktykę bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym technologie IT, pozwalające na optymalizację procesów monitoringu, wykrywania i analizy zagrożeń, usprawniające procesy decyzyjne i wspomagające procesy rozwiązywania typowych i nietypowych problemów związanych z funkcjonowaniem systemów bezpieczeństwa
K1_W10	w zaawansowanym stopniu słownictwo podstawowe i specjalistyczne, zasady i reguły gramatyczne obowiązujące w procesie komunikowania się (także w języku obcym, którego uczy się w ramach studiów), w tym podstawowe słownictwo związane z bezpieczeństwem wewnętrznym
K1_W11	w zaawansowanym stopniu dylematy współczesnej cywilizacji i związane z jej rozwojem wyzwania i zagrożenia, a także ich wpływ teorię i praktykę bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_W12	w zaawansowanym stopniu psychologiczne, ekonomiczne, społeczne, prawne, etyczne i moralne uwarunkowania procesu bezpieczeństwa wewnętrznego w różnego rodzaju organizacjach, strukturach społecznych i systemach bezpieczeństwa
K1_W13	w podstawowym stopniu zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej, a także formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości, głównie w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi	
K1_U01	identyfikować, interpretować i wyjaśniać podstawowe zjawiska i procesy związane ściśle z teorią i praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego z wykorzystaniem wiedzy interdyscyplinarnej, nabywanej w toku studiów w ramach różnych modułów i przedmiotów kształcenia
K1_U02	wykonywać w oparciu o wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne nabywane w trakcie studiów podstawowe zadania zawodowe w sposób innowacyjny i z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy, metod, technik i narzędzi badawczych oraz narzędzi informacyjno-komunikacyjnych (IT)
K1_U03	właściwie dobierać źródła wiedzy, selekcjonować z nich niezbędne fakty i informacje, dokonywać ich analizy, syntezy i interpretacji pod kątem zarówno teorii, jak i praktyki bezpieczeństwa wewnętrznego

Numer efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, kierunek studiów: „bezpieczeństwo wewnętrzne”
K1_U04	wykorzystywać w praktyce w podstawowym zakresie tradycyjne i nowoczesne metody, techniki i narzędzia usprawniające procesy analizy i oceny zagrożeń, w tym technologie IT, pozwalające na optymalizację działania instytucji bezpieczeństwa wewnętrznego, usprawniające procesy decyzyjne i wspomagające procesy rozwiązywania typowych i nietypowych problemów związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym
K1_U05	wykorzystywać podstawowe metody, techniki i narzędzia badawcze do rozwiązywania problemów naukowych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym, a także do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów praktycznych
K1_U06	prognozować i modelować, a także przewidywać skutki podstawowych procesów i zjawisk stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego we wszystkich jego wymiarach
K1_U07	posługiwać się prawidłowo w podstawowym zakresie systemami normatywnym, w tym regułami, normami i zasadami etycznymi, moralnymi oraz prawnymi związanymi ściśle z praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego w celu rozwiązywania wybranych, złożonych problemów i realizacji typowych zadań zawodowych
K1_U08	posługiwać się w swobodnie podstawowymi pojęciami, faktami i różnymi informacjami o charakterze specjalistycznym w trakcie komunikowania się ze specjalistami z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_U09	przygotować w języku polskim, z zachowaniem reguł naukowych i gramatycznych, prac pisemnych obejmujących problematykę szeroko rozumianego bezpieczeństwa wewnętrznego, jak również typowych dokumentów administracyjnych i innych dokumentów związanych z praktyką bezpieczeństwa
K1_U10	przygotować wystąpienie ustne w sprawach związanych z teorią i praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego w języku polskim i obcym, takie jak np. komunikat, informacja dla prasy, oświadczenie, referat, przemówienie, prezentacja multimedialna
K1_U11	uczestniczyć aktywnie w różnych formach dyskusji i debatach na tematy ogólne i specjalistyczne związane z teorią i praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_U12	posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

Numer efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, profil praktyczny, kierunek studiów: „bezpieczeństwo wewnętrzne”
K1_U13	planować i organizować pracę zespołów zadaniowych i specjalistycznych funkcjonujących w organizacjach i instytucjach bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_U14	samodzielnie planować i realizować ideę edukacji ustawicznej, w tym stosować różne formy, metody i techniki efektywnego uczenia się oraz metody i techniki rozwoju osobistego w sferze mentalnej i fizycznej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
K1_K01	krytycznej oceny treści związanych z kierunkiem kształcenia, ich właściwej interpretacji i wykorzystania własnych przemyśleń zarówno w teorii jak i praktyce bezpieczeństwa wewnętrznego
K1_K02	uznawania znaczenia wiedzy naukowej i specjalistycznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem wewnętrznym
K1_K03	wypełniania zadań zawodowych w sposób fachowy i odpowiedzialny, w tym podejmowania innych wyzwań i działań na rzecz środowiska społecznego, z uwzględnieniem działań profilaktycznych związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym
K1_K04	inicjowania i podejmowania działań na rzecz interesu publicznego, głównie w obszarze bezpieczeństwa człowieka i ludzkich zbiorowości funkcjonujących w przestrzeni bezpieczeństwa wewnętrznego państwa
K1_K05	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy zarówno w zakresie zadań podejmowanych na rzecz organizacji i instytucji, w której znajdzie zatrudnienie, jak i zadań związanych z realizacją własnych celów życiowych, w tym rozwoju osobistego i zawodowego
K1_K06	odpowiedzialnego wypełniania ról społeczno-zawodowych związanych z praktyką bezpieczeństwa wewnętrznego budującego etos zawodu, który wykonuje
K1_K07	dbałości o dorobek i tradycje zawodu oraz budowania osobistego potencjału, a także doskonalenia zawodowego zgodnie z ideą edukacji ustawicznej
K1_K08	przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz wymagania tego od innych

Przyporządkowanie efektów kierunkowych do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia polskiej ramy kwalifikacji dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki:

Objaśnienie oznaczeń

K (przed
podkreślnikiem)

W

U

K (po podkreślniku)

P6U_W

P6S_WG itd.

01,02,03 i kolejne

- kierunkowe efekty uczenia się
- kategoria wiedzy
- kategoria umiejętności
- kategoria kompetencji społecznych
- efekty uczenia się pierwszego stopnia dla poziomu 6
- efekty uczenia się studia pierwszego stopnia
- numer kolejnego efektu kształcenia

Uniwersalna charakterystyka poziomu 6 w PRK		Charakterystyka drugiego stopnia efektów uczenia się		Efekty kierunkowe
Wiedza: zna i rozumie				
P6U_ W	w zaawansowanym stopniu - fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi	P6S_W G	w zaawansowanym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym - również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	K1_W01 K1_W02 K1_W03 K1_W04 K1_W05 K1_W06 K1_W07 K1_W08 K1_W09
	różnorodne złożone uwarunkowania prowadzonej działalności		P6S_W K	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji

**AKADEMIA PODLASKA W BIAŁYMSTOKU -
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH**

**PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU, POZIOMU
I PROFILU KSZTAŁCENIA**

			podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	K1_W06 K1_W12 K1_W13
			podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości	K1_W13
Umiejętności: potrafi				
P6U_U	innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach	P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:	K1_U01 K1_U02 K1_U03
			– właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji,	
			– dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	
			wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów - w przypadku studiów o profilu praktycznym	K1_U04 K1_U05 K1_U06
	komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko	P6S_UK	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii	K1_U07 K1_U08 K1_U09 K1_U10
			brać udział w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	K1_U11

**AKADEMIA PODLASKA W BIAŁYMSTOKU -
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH**

**PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU, POZIOMU
I PROFILU KSZTAŁCENIA**

			posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K1_U12
		P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole	K1_U13
			współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	K1_U13
		P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	K1_U14
Kompetencje społeczne: jest gotów do:				
P6U_K	kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań	P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K1_K01
			uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K1_U02
		P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	K1_K03
			inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	K1_K04
			myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K1_K05
		P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	K1_K06 K1_K07 K1_K08

MATRYCA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

Integralną częścią Programu studiów dla kierunku **Bezpieczeństwo wewnętrzne** jest **Matryca efektów uczenia się**, która wskazuje, które efekty są realizowane w

ramach poszczególnych przedmiotów, co ma następnie odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotowych. Uzupełniona Matryca efektów uczenia się dla kierunku **Bezpieczeństwo wewnętrzne** została dołączona do Programu studiów w postaci Załącznika nr 1 (plik w formacie EXEL).

Proponowane (dla kandydata) i realizowane specjalności w ramach kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne oraz ich specyfikacja:

Bezpieczeństwo i porządek publiczny:

- Przygotowuje do pracy w: organizacjach i instytucjach gwarantujących bezpieczeństwo obywateli, podmiotów gospodarczych i mienia, w administracji rządowej i samorządowej zapewniającej porządek publiczny - w służbach mundurowych tj. w Policji, Wojsku Polskim, Straży Miejskiej, Straży Gminnej, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Ochrony Kolei; w Obronie Cywilnej Kraju oraz w instytucjach bezpieczeństwa publicznego o zasięgu międzynarodowym (Interpol, Europol).
- W ramach specjalności organizowane są zajęcia z technik samoobrony, sztuk walki i strzelectwa.
- Celem kształcenia w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest wyposażenie absolwenta w wiedzę z zakresu zagadnień społecznych i prawnych tworzących podbudowę dla rozumienia istoty bezpieczeństwa wewnętrznego.
- Absolwenci powinni rozumieć i umieć analizować zjawiska związane z bezpieczeństwem w skali globalnej, państwowej i lokalnej; powinni posiadać wiedzę z zakresu nauk społecznych, praw człowieka i zasad funkcjonowania państwa - jego ustroju i struktury.

Bezpieczeństwo narodowe:

- Przygotowuje do pracy w: instytucjach i organizacjach zajmujących się bezpieczeństwem obywateli, zespołach reagowania kryzysowego a także instytucjach oświatowych i akademickich zajmujących się problematyką bezpieczeństwa.

- Celem kształcenia w zakresie bezpieczeństwa narodowego jest rozumienie podstawowych problemów w zakresie systemu bezpieczeństwa państwa, obronności.
- Absolwenci powinni umieć podejmować zadania w sytuacjach kryzysowych państwa oraz rozumieć istotę podstawowych mechanizmów organizacji zabezpieczenia logistycznego w sytuacjach zagrożenia - treści kształcenia obejmować będą poznanie struktur organizacyjnych i funkcjonalnych ogniw reagowania kryzysowego.

CZĘŚĆ III. ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ ZAPEWNIAJĄCE UZYSKANIE EFEKTÓW UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE ZAPEWNIAJĄCE UZYSKANIE TYCH EFEKTÓW:

PRZYPORZĄDKOWANE EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH WYKAZANE SĄ W MATRYCY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ, KTÓRA STANOWI INTEGRALNĄ CZĘŚĆ PROGRAMU STUDIÓW (ZAŁĄCZNIK NR 1).

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMOWE DLA POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW ZAWARTE SĄ W KARTACH JEDNOSTEK MODUŁOWYCH (SYLABUSACH), KTÓRE STANOWIĄ INTEGRALNĄ CZĘŚĆ PROGRAMU STUDIÓW (ZAŁĄCZNIK NR 2).

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

1. Język obcy K_W01, K_W10, K_U08, K_U09, K_U10, K_U12, K_K01, K_K02, K_07

The research into the causes of car accidents - reading and listening comprehension. Vocabulary: transport. Grammar: choosing between comparative and superlative. Speaking: Safety at the road. Common stereotypes about men and women - but are they really true? - discussion. Grammar: articles Vocabulary; dependent preposition Good and bad manners - reading and listening comprehension. annoying things people do with their phones. - speaking. Grammar: obligation and prohibition Vocabulary: dependent preposition. Civil disorder: protective equipment. Discussion about modern protective equipment. Listening: Different types of civil disturbances. Discussion: What common

reasons of the student protests and demonstration? Under arrest : How to restrain a suspect. Giving orders. - speaking.

2. Ratownictwo i pomoc przedmedyczna K_W03, K_W06, K_W09, K_W12, K_U02, K_U04, K_U06, K_U08, K_U13, K_U14, K_K03, K_K04, K_K08

Rozpoznanie stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zasady i wskazania do przeprowadzenia ewakuacji z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Ocena podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Uruchamianie „łańcucha przeżycia”. Przywrócenie, podtrzymanie i stabilizacja podstawowych funkcji - w tym czynności układu oddechowego i krążenia. Resuscytacja bezprzysiężowa dorosłych. Praktyczna realizacja treści kształcenia wykładów, za pomocą symulacji medycznej, ocena świadomości poszkodowanego, udzielanie pomocy w omdleniach, zadławieniach, krwotokach i zranieniach, złamaniach, skręceniach, zwichnięciach, oparzeniach, odmrożeniach, BLS, resuscytacja z udziałem AED, resuscytacja krążeniowo- oddechowa w różnych grupach wiekowych/norowodek, niemowlę, dziecko, nastolatek, dorośli.

3. Technologia informacyjna i informatyka K_W08, K_W09, K_U02, K_U08, K_U09, K_K01, K_K05, K_K07

Arkusz kalkulacyjny - tabela przestawna zaawansowanym narzędziem do analizy danych. MS PowerPoint, zarządzanie czcionką, kolorem i układem prezentacji. Zaawansowane formatowanie. Operatory wyszukiwania niezbędne w precyzyjnym wyszukiwaniu informacji w sieci. Elementy blokowe div w HTML-u i stylizacja ich za pomocą CSS-ów. Grafika komputerowa - podstawowe zasady oraz metody tworzenia grafiki zoptymalizowanej na potrzeby prezentacji w Internecie.

4. Wychowanie fizyczne K_W02, K_W07, K_U06, K_U14, K_K03, K_K04

Kształtowanie sprawności ruchowej oraz umiejętności technicznych w poprzez gry i ćwiczenia ogólnorozwojowe. Zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone są jako ćwiczenia praktyczne i teoretyczne z wykorzystaniem przyrządów i przyborów. Ćwiczenia praktyczne prowadzone są w formie ścisłej, zadaniowej, zabawowej, fragmentów gry i gry właściwej.

5. Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa K_W02, K_W05, K_W10, K_W11, K_W12, K_U01, K_U06, K_U08, K_U11, K_K01, K_K02, K_K04

Korelacja psychologii z bezpieczeństwem: 1) Poczucie bezpieczeństwa 2) Bezpieczeństwo 3) Neurocepcja 4) System zaangażowania społecznego. Zagrożenia: 1) Reakcje obronne 2) Atak, ucieczka, zamknięcie się 3) Ocena stanu bezpieczeństwa w Polsce 4) Bezpieczeństwo osobiste. Czynniki wpływające na poczucie bezpieczeństwa: 1) Czynniki zewnętrzne 2) Czynniki wewnętrzne 3) Poczucie poinformowania 4) Poczucie pewności, stabilizacji 5) Poczucie zatrzymania się w społeczeństwie 6) Poczucie sprawstwa. Czynniki kształtujące poczucie bezpieczeństwa: 1) Doświadczenie lęku i strachu 2) Doświadczenia dziecięce 3) Samoocena 4) Skłonność do ryzyka 5) Neurotyczność a zrównoważenie emocjonalne 6) Bierny egocentryzm. Psychologiczne zakresy bezpieczeństwa: 1) Bezpieczeństwo jako potrzeba 2) Bezpieczeństwo jako wartość.

6. BHP i odpowiedzialność prawna opiekuna - ergonomia K_W02, K_W10, K_W13, K_U02, K_U04, K_U06, K_U07, K_U08, K_K03, K_K05, K_K08

Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy. Różne wymiary odpowiedzialności w służbach mundurowych. BHP, istota, podstawowe pojęcia, czynniki zagrożeń zawodowych. Wypadki i choroby zawodowe. Ocena ryzyka zawodowego. Charakterystyka czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych w środowisku służby bezpieczeństwa. Wypadki i choroby pozostające w związku ze służbą, wypadki przy pracy. Ergonomia, podstawy teoretyczne, jej znaczenie w życiu codziennym i kształtowaniu struktury przestrzennej stanowiska pracy. Podstawowe regulacje dotyczące ochrony przeciwpożarowej. Zmęczenie psychiczne, stres, wypalenie zawodowe - pojęcie, przyczyny, skutki, zapobieganie.

7. Ochrona własności intelektualnej K_W03, K_W06, K_W10, K_W12, K_W13, K_U02, K_U07, K_U09, K_K04, K_K07, K_K08

Pojęcia prawa własności intelektualnej; Modele prawa własności intelektualnej; zasady prawa autorskiego; czas ochrony praw autorskich; kategorie i rodzaje praw autorskich; wyłącznie spad ochrony własności intelektualnej; Plagiat; autorskie prawa majątkowe; autorskie prawa osobiste na gruncie przepisów cywilnych; ochrona wizerunku; odpowiedzialność karna z tytułu naruszenia praw autorskich.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

1. Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka K_W03, K_W05, K_W06, K_W11, K_W12, K_U01, K_U03, K_U11, K_K02, K_K06

Zdrowie, Choroba. Zachowania zdrowotne. Wiedza medyczna. Czynniki kształtujące zdrowie. Zanieczyszczenia gleby, powietrza, wody. Środowisko wewnętrzne i zewnętrzne. Wpływ środowiska na zdrowie człowieka. Genetyczne i uwarunkowania zdrowotne. Rozwój osobniczy-ontogeneza. Zdrowie matki, etapy rozwoju. Człowieka. Zmienność morfologiczna człowieka. Dymorfizm płciowy, grupy krwi. Rytm biologiczne. Mechanizmy ewolucji. Rasy ludzkie. Rozwój człowieka. Podstawy aukuologii. Zjawiska adaptacyjne noworodka. Umieralność i chorobowość dzieci i młodzieży. Rozwój mowy, okres dziecięcy, szkolny, dojrzewania. Płodowy zespół alkoholowy. Szczepienia - zasady, prawdy i mity. Choroby zakaźne. Zdrowie psychiczne człowieka. Rola snu. Rozwój poszczególnych układów(krążenia, nerwowy, pokarmowy). Ciśnienie tętnicze- dlaczego jest ważne? Główne formy działalności dziecka. Z pogranicza patologii i fizjologii. Alergie, atopowe zapalenie skóry, nietolerancja pokarmowa. Niedokrwistość- jak oceniamy (parametry morfotyczne krwi). Badanie moczu- co z niego możemy wyczytać. Bezdech. Dysplazja stawów biodrowych. Gorączka. Kolka niemowlęca kiedy jest problemem. Czy krzywica wciąż zagraża naszym dzieciom? Do kiedy moczenie nocne jest fizjologią. Wnętrostwo, przepuklina- kiedy do lekarza? Kiedy ulewianie staje się problemem i może sugerować zwężenie odźwiernika. SIDS- zespół nagłej śmierci łóżeczkowej- czy możemy zapobiegać? Tiki, zez. Wada wzroku. Wykorzystywanie seksualne i zaniedbywanie. Przemoc fizyczna i psychiczna. Zapobieganie ciąży i choroby przenoszone drogą płciową. Zaburzenia odżywiania. Pierwsza pomoc. Biologiczne, mechanizmy i przejawy starzenia się. Problemy osób starszych.

2. Filozofia K_W01, K_W03, K_W05, K_W07, K_W11, K_U01, K_U03, K_U11, K_U14, K_K01, K_K06

Czym jest filozofia, czym są problemy filozoficzne? Filozoficzne problemy współczesności. Miejsce filozofii wśród nauk. Obraz świata, miejsce w świecie przypisane człowiekowi w myśli przedfilozoficznej. Kosmologiczna filozofia przedsokratejska. Filozofia Sofistów i Sokratesa. System filozoficzny Platona i jego wpływ na kulturę Zachodu. System filozoficzny Arystotelesa i jego wpływ na kulturę Zachodu. Eudajmonia. Hellenistyczne systemy etyczne: epikureizmu, stoicyzmu, sceptycyzmu. Filozofia św. Augustyna i jej kontynuacje. Ogólny charakter filozofii starożytnej, wpływ filozofii starożytnej na dzieje filozofii i kultury Zachodu. Filozofia wieków średnich. Tło kulturowe filozofii średniowiecza. Filozofia św. Tomasza z Akwinu i jej współczesne kontynuacje. Tło kulturowe kształtowania się filozofii nowożytnej. Od filozofii przedmiotu do filozofii podmiotu. System filozoficzny Kartezjusza i jego wpływ na cywilizację Zachodu. Oświecenie angielskie. Nowożytna filozofia społeczna. Zagadnienie umowy społecznej.

3. Komunikacja interpersonalna i społeczna K_W09, K_W10, K_U02, K_U04, K_U08, K_U10, K_U13, K_K03, K_K06

Charakterystyka procesu komunikacji interpersonalnej i społecznej: psychospołeczne uwarunkowania procesu komunikacji, podstawowe pojęcia, elementy i procesy komunikacyjne, percepcyjne uwarunkowania komunikacji, rozwój motywacji do komunikacji, podstawowe modele komunikacji (klasyczny, transakcyjny, skryptowy, systemowo pragmatyczny). Bariery w komunikacji interpersonalnej i społecznej, podstawowe kategorie błędów komunikacyjnych, zjawisko dysonansu poznawczego w komunikacji, zasady tworzenia zrozumiałych przekazów, podtrzymujące techniki w komunikacji. Umiejętności interpersonalne w komunikacji; aktywne słuchanie, charakterystyka dobrego słuchacza i cechy pseudosłuchania, poziomy i zasady prawidłowej ekspresji w komunikacji, autentyczność w komunikacji, język ciała, parajęzyk, wzorce komunikacyjne, bariery komunikacyjne. Komunikacja niewerbalna: funkcje komunikacji niewerbalnej, modele zachowań niewerbalnych, zachowania niewerbalne, dominacja interpersonalna, ekspresja emocjonalna w komunikacji, kontakt dotykowy, kontakt wzrokowy. Konflikty i negocjacje - współczesne ujęcie zagadnienia; Zachowania komunikacyjne w sytuacjach konfliktowych: struktura i rozwój sytuacji konfliktowej, efektywne sposoby rozwiązywania konfliktów, sytuacje konfliktowe, a style komunikacji interpersonalnej; Style negocjowania i techniki negocjacyjne. Zachowania asertywne w komunikacji: ogólne zasady i umiejętności, asertywna i nieasertywna „mowa ciała”, określenie swojej „mapy” zachowań asertywnych.

4. Psychologia ogólna K_W01, K_W02, K_W05, K_W11, K_W12, K_U01, K_U06, K_U08, K_U14, K_K01, K_K02, K_K04

Psychologia jako nauka o człowieku. Podstawowe działy i kierunki psychologii. Behawiorystyczna koncepcja człowieka (środowisko a zachowanie, procesy uczenia się). Psychodynamiczna koncepcja człowieka (procesy emocjonalne i motywacyjne w funkcjonowaniu jednostki; znaczenie motywacji świadomej oraz nieświadomej). Poznawcza koncepcja człowieka (procesy poznawcze, problematyka wartości i twórczości). Jakość funkcjonowania osoby jako podmiotu w ujęciu psychologii humanistycznej. Percepcja - co dociera do umysłu? Mózg- jak mózg generuje zachowanie i procesy umysłowe? Myślenie i rozumowanie - rozwiązywanie problemów, ocenianie i podejmowanie decyzji, rozumowanie, twórczość.

5. Socjologia K_W01, K_W02, K_W05, K_W07, K_W11, K_U01, K_U03, K_U04, K_U11, K_K01, K_K04

Socjologia jako nauka. Pojęcie socjologii wg Ludwika Gumplowicza, Georga Simmla, Emila Durkheima, Roberta Mertona, Jana Szczepańskiego, Zygmunta Baumana i Piotra Sztompki. Przedmiot socjologii. August Conte - twórca socjologii. Działy socjologii. Socjologia ogólna i socjologie szczegółowe. Kultura. Pojęcie kultury osobistej. Problem definicji i klasyfikacji kultury. Anatomia kultury. Uniwersalia kulturowe. Wartości, normy i siła regulacji. Stosowanie się do reguł: konformizm, nonkonformizm i dewiacja. Obszary regulacji kulturowej. Tradycja kulturowa i jej przemiany we współczesnym świecie. Wpływ kultury

na życie społeczne. Kultura a cywilizacja. Etnocentryzm, ksenofobia, relatywizm i pluralizm kulturowy. Subkultura. Kultura masowa. Określenie kultury masowej. Historyczne warunki powstania kultury masowej. Cechy kultury masowej. Środki masowego komunikowania. Kategoria czasu wolnego. Kultura masowa a kultura popularna Jednostka i społeczeństwo.

Socjologiczna koncepcja natury ludzkiej. Pojęcie osobowości. Elementy składowe osobowości: osobowość biologiczna, osobowość w sensie psychologicznym (Hipokrates, Freud, Jung, Kretschmer), osobowość społeczna. Elementy osobowości społecznej: kulturowy ideał osobowości, rola społeczna, jaźń subiektywna i odzwierciedlona. Postawa Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji. Socjalizacja jako wchodzenie do społeczeństwa. Wybrane teorie socjalizacji: psychoanaliza - Zygmunta Freuda, teoria poznawcza - Jeana Piaget'a, teoria interakcjonizmu symbolicznego - Georga Herberta Meada. Odmiany socjalizacji. Etapy socjalizacji: dzieciństwo, dorastanie, dojrzałość, starość. Anomia, dewiacja, przestępczość. Resocjalizacja. Więzy społeczne. Pojęcie więzi społecznych. Komponenty więzi społecznych: styczność przestrzenna, łączność psychiczna, styczność społeczna, wzajemne oddziaływanie, działanie społeczne, stosunki społeczne (jako unormowany system interakcji społecznych), zależność społeczna. Siły podtrzymujące więzi społeczne: instytucje społeczne, kontrola społeczna (granice kontroli społecznej), formy komunikowania się. Więzy społeczna i jej przemiany we współczesnym społeczeństwie. Organizacje społeczne: złożone i formalne. Zbiorowość społeczna. Istota zbiorowości społecznej. Rodzaje zbiorowości społecznych: para, krąg społeczny, społeczność i środowisko społeczne, tłum. Grupa społeczna. Grupy społeczne i ich funkcje. Więzy grupowe. Organizacja grupy. Typologia grup społecznych. Pojęcie grupy rówieśniczej i grupy odniesienia. Wpływ społeczny w grupie. Rodzina jako grupa społeczna. Definicja rodziny. Małżeństwo. Sposoby powstawania małżeństwa. Typy małżeństw. Rodzaje rodzin. Funkcje rodziny. Postawy rodzicielskie. Dysfunkcje rodziny. Rozwody. Kierunki zmian rodziny. Patologie społeczne. Patologia a dewiacja. Przestępczość. Patologie indywidualne (autodestrukcja). Patologie rodziny. Patologie struktur społecznych. Patologie instytucjonalne. Naród. Pojęcie narodu. Cechy narodu. Tożsamość i świadomość narodowa. Patologia świadomości społecznej. Mniejszości narodowe i etniczne. Teorie w socjologii. Teoria socjologiczna. Główne orientacje teoretyczne: teoria funkcjonalna, teoria ewolucyjna, teoria konfliktu, teoria wymiany, teoria interakcjonistyczna, teoria strukturalistyczna, teoria krytyczna.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

- 1. Psychologia społeczna K_W01, K_W05, K_W07, K_W11, K_W12, K_U01, K_U05, K_U08, K_U14, K_K01, K_K06**

Przedmiot i metody psychologii społecznej - terminologia, wpływ, interakcja, sytuacja społeczna, krótki rys historyczny, człowiek jako istota społeczna, podstawowe cechy poznawczej koncepcji człowieka, teoria dysonansu poznawczego, człowiek poznawczym skąpcem i naiwnym psychologiem. Socjalizacja, wychowanie a resocjalizacja - istota

procesów, warunki ich efektywności, mechanizmy socjalizacyjne, socjalizacja a wychowanie, socjalizacja a edukacja i reedukacja, akomodacja, aproksymacja, indoktrynacja. Spostrzeganie własnej osoby a spostrzeganie innych osób - Indywidualne i społeczne mechanizmy kształtowania się obrazu własnej osoby i struktury ja, Looking-glass self - kontrowersje dotyczące źródeł pochodzenia podstawowych elementów struktury ja, teoria dysonansu poznawczego, mechanizm atrybucji - atrybucja dyspozycyjna i sytuacyjna, błąd atrybucji i inne błędy w spostrzeganiu ludzi, ukryte teorie osobowości, schematy poznawcze i stosowanie skrótów poznawczych podczas dokonywania atrybucji. Człowiek wobec ekstremalnych sytuacji społecznych - skutki psychologicznego uwięzienia - eksperyment P. Zimbardo, hiperuległość, dehumanizacja, psychodynamiczna koncepcja człowieka, mechanizmy obronne, terapia oparta na psychoanalizie. Komunikacja interpersonalna - funkcja informacyjna i ekspresyjna, przejawy komunikacji werbalnej i niewerbalnej, komunikaty indywidualne i interakcyjne; mimika, kinezytyka, proksemika i parajęzyk. Charakterystyka ograniczeń w procesie komunikowania - Uwarunkowania osobowościowe i kulturowe procesu komunikowania, postawy, przekonania i stereotypy, znaczenie kontekstu w procesie komunikowania, uprzedzenia i dysonans poznawczy w relacjach społecznych, kontekst językowy, kontekst interpersonalny, kontekst zadaniowy (instrumentalny), kontekst kulturowy, wpływ kontekstu na poziom efektywności komunikowania. Agresja, asertywność jako zachowania społeczne - terminologia, źródła, przejawy, sposoby łagodzenia, determinanty i charakterystyka funkcjonalna, agresywne zachowania kibiców sportowych i innych grup społecznych.

2. Organizacja i zarządzanie K_W05, K_W08, K_W09, K_W13, K_U01, K_U02, K_U04, K_U09, K_U10, K_U13, K_K02, K_K03, K_K04

Wprowadzenie do zarządzania: podstawowe koncepcje i metody zarządzania, style kierowania. Organizacja: istota, modele, formy i sposoby funkcjonowania organizacji. Struktury organizacyjne. Nowe formy organizacji: organizacje oparte na wiedzy, uczące się, organizacje inteligentne, organizacje sieciowe, organizacje wirtualne. Systemowe podejście w organizacji. Kultura organizacyjna (kulturowe uwarunkowania organizacji i zarządzania) 2h

Metody i techniki zarządzania. Charakterystyka podstawowych metod i technik zarządzania - Zarządzanie jakością, Benchmarking, Zarządzanie przez cele, zarządzanie strategiczne. Procesy i zjawiska w zarządzaniu organizacją - wybrane aspekty: motywowanie i kontrolowanie. Procesy i zjawiska w zarządzaniu organizacją - wybrane aspekty: zarządzanie projektami. Procesy i zjawiska w zarządzaniu organizacją - wybrane aspekty: zarządzanie zmianą. Przyszłość zarządzania i organizacji. Wyzwania, wymagania, oczekiwania otoczenia wobec współczesnych organizacji.

3. Podstawy prawoznawstwa K_W01, K_W12, K_U03, K_U07, K_U09, K_K04, K_K07

Język prawa. Język prawniczy. Teorie i filozofie prawa. Budowa aktu normatywnego . Przepis prawa a norma prawna. System prawa. Obowiązywanie prawa. Funkcje prawa. Tworzenie prawa. Stosowanie prawa. Wykładnia prawa. Stosunek prawny i jego rodzaje. Zasady prawa. Odpowiedzialność prawna. Rządy prawa. Podstawowe koncepcje prawa.

4. Bezpieczeństwo państwa K_W01, K_W03, K_W08, K_U01, K_U06, K_U08, K_U13, K_K03, K_K04, K_K06

Pojęcie i zakres bezpieczeństwa i obronności państwa. Podstawy prawne bezpieczeństwa państwa. Identyfikacja zasadniczych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP, Rola Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Struktura systemu bezpieczeństwa państwa. Organizacja systemu obrony państwa w Polsce.

5. Bezpieczeństwo społeczne K_W03, K_W05, K_W07, K_U01, K_U06, K_U08, K_U11, K_K02, K_K04

Istota i zakres pojęcia bezpieczeństwo społeczne - Podstawowe pojęcia obejmujące bezpieczeństwo społeczne. Modele polityki społecznej wybranych państw Unii Europejskiej. Charakterystyka istotnych zagrożeń bezpieczeństwa społecznego - Przestępstwa pospolite. Bezrobocie. Wypadki komunikacyjne. Agresja wśród dzieci i młodzieży. Patologie społeczne. Zorganizowana przestępczość. Korupcja. Klęski żywiołowe. Administracja publiczna w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego - Gminy a zapewnienie bezpieczeństwa. Straż gminna, miejska. Zadania powiatu w obszarze bezpieczeństwa. Wojewoda oraz Urząd Marszałkowski a kształtowanie bezpieczeństwa w regionie. Udział organizacji pozarządowych w kształtowaniu bezpieczeństwa społecznego - Rodzaje organizacji pozarządowych i ich wpływ na bezpieczeństwo społeczne. Współdziałanie władzy rządowej i samorządowej z organizacjami pozarządowymi w obszarze bezpieczeństwa społecznego. Społeczne skutki niedoceniań bezpieczeństwa społecznego - Praktyczny wymiar bezpieczeństwa społecznego. Koszty społeczne braku bezpieczeństwa.

6. Bezpieczeństwo w komunikacji powszechnej i transporcie K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U04, K_U06, K_U08, K_U13, K_K03, K_K07

Komunikacja powszechna i transport w Polsce i na świecie- bezpieczeństwo. Komunikacja powszechna i transport (podstawy, definicje pojęć). Infrastruktura komunikacji powszechnej. Infrastruktura transportowa. Regulacje prawne w zakresie bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie - podmioty działające na rzecz bezpieczeństwa. Działania administracyjne w celu poprawy bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Administracja rządowa na rzecz bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Regulacje prawne w Polsce i UE dla zapewnienia bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Sposoby kształtowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Inżynieria ruchu a działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Wybrane zagadnienia i pojęcia inżynierii ruchu drogowego. Psychologiczne zachowanie się użytkownika ruchu (kierowcy). Priorytety dla bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Działania (sposoby) - w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa w transporcie z uwagi na inżynierię ruchu (uspokojenie ruchu, itp.). Organizowanie transportu towarów niebezpiecznych. Wykorzystanie dróg w sposób szczególny. Ogólne zasady przewozu transportów towarów niebezpiecznych. Prawne uwarunkowania - ADR. Podstawy prawne do wykorzystania dróg w sposób szczególny.

Działanie w sytuacja ekstremalnych - podstawy prawne. Wykorzystanie dróg w sposób szczególny. Ochrona środowiska w kontekście bezpieczeństwa w komunikacji społecznej i transporcie. Zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia przez komunikację powszechną i transport. Wpływ transportu na środowisko. Podstawy prawne ochrony środowiska naturalnego. Czynniki zagrażające zdrowiu i życiu.

7. Etyka zawodowa funkcjonariuszy służb państwowych K_W02, K_W06, K_W11, K_U03, K_U07, K_U11, K_K03, K_K04, K_K07, K_K08

Etyka definicja, podział etyki, etyka stosowana a etyka zawodowa, etyka urzędnicza, funkcje etyki, normy etyczne w administracji publicznej, zachowania nieetyczne i ich przyczyny. Etyka a moralność. Moralność definicja, normy moralne, kategorie moralne, wzorce moralne, relatywizm etyczny, etos definicja, dylemat moralny a dylemat etyczny, rodzaje dylematów, konflikt interesów, lobbying, Służba publiczna. Służba publiczna definicja, interes publiczny, misja administracji publicznej, modele służby cywilnej, modele awansu w służbie publicznej, modele służby publicznej w wybranych krajach, normy etyczne służb publicznych na świecie, korupcja i jej zwalczanie. Zarządzanie etyczne. Infrastruktura etyczna, zarządzanie etyczne, przejrzystość administracji, kodeksy etyczne, standardy etyczne, uwarunkowania prawne regulujące zagadnienia etyczne.

8. Kształtowanie bezpieczeństwa społeczności lokalnych i bezpiecznych przestrzeni K_W02, K_W08, K_W11, K_W12, K_U01, K_U04, K_U05, K_U11, K_U13, K_K03, K_K05

Rodzaje bezpieczeństwa (bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo i przestępczość). Warunki, które zapewniają bezpieczną przestrzeń publiczną. Przestrzeń publiczna. Warunki życiowe. Przestrzeń informacyjna. Przestrzeni prawnej. Przyczyny i rodzaje przestępstw. Podstawy działań prewencyjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa lokalnym i bezpiecznej przestrzeni społecznej. Opracowanie materiałów dydaktycznych do pracy z lokalnymi społecznościami. Zasady działania rządu i organów ścigania w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Podstawa prawna działalności dla bezpieczeństwa lokalnego. Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym i lokalnym. Współpraca policji i obywateli. Bezpieczne środowisko i instytucje społeczne miasta. Programy i projekty w Polsce, w innych krajach w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego i lokalnego. Rozwój infrastruktury społecznej i rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa lokalnego. Nowoczesna przestrzeń informacyjna i rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa lokalnego i społecznego. Dynamika zmian i aktualne kwestii bezpieczeństwa lokalnego i publicznego. Kulturowe i etyczne podstawy pracy z mieszkańcami. Współczesne procesy migracyjne, bezpieczeństwo publiczne i lokalne. Zmiany w polityce międzynarodowej. Gospodarka światowa. Nowe technologie. Wpływ procesów globalnych.

9. Kryminalistyka K_W03, K_W09, K_U02, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K03

Czym zajmuje się kryminalistyka, jakie jest znaczenie praktyczne tych dyscyplin naukowych, zarys genezy i rozwoju kryminalistyki, relacje pomiędzy kryminalistyką a innymi naukami zajmującymi się zwalczaniem przestępczości, podstawowe nurty w kryminalistyce. Metody, techniki i typy badań w kryminalistyce. Stosowane techniki i metody oraz sposoby badań w kryminalistyce związanych z różnego rodzaju działalnością przestępczą. Funkcje i zadania kryminalistyki. Wiktymologia. Charakterystyka wybranych rodzajów przestępczości. Podstawowe funkcje i zadania kryminalistyki oraz ich przydatność w procesie karnym, przestępczość zorganizowana, przestępczość gospodarcza, przestępstwa z użyciem przemocy, obszary działalności przestępczości zorganizowanej, agresja i jej rodzaje, agresja a przemoc, przemoc w rodzinie, przemoc w środkach masowego przekazu. Zapobieganie przestępczości (strategia działań zapobiegawczych, sformalizowane i niesformalizowane reakcje na przestępczość). Formy i metody zapobiegania działalności przestępczej, działania prewencyjne i profilaktyczne organów zwalczających działalność przestępczą. Podstawowe badania w kryminalistyce - daktyloskopia, mechanoskopia, badanie broni palnej, mikrośladów oraz rola świadka zdarzenia przestępczego. Pojęcie śladu, rodzaje śladów, pojęcie wersji kryminalistycznej, tworzenie wersji kryminalistycznej, technika utrwalenia śladów i ich znaczenie w pracy kryminalistycznej, świadek naoczny, świadek incognito.

10. Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych K_W03, K_W09, K_W12, K_W13, K_U02, K_U04, K_U06, K_U07, K_U09, K_U10, K_K03, K_K04, K_K05

Źródła prawa w zakresie ochrony danych osobowych. Pojęcie danych osobowych oraz rodzaje danych osobowych. Rola podmiotów przetwarzających dane osobowe. Powierzenie przetwarzania danych osobowych. Ogólne zasady przetwarzania danych osobowych. Przestanki legitymizujące przetwarzanie danych osobowych. Ogólne obowiązki administratora danych. Prawa osób, których dane osobowe są przetwarzane. Bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych. Ocena skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych. Organy ochrony danych osobowych. Postępowanie kontrolne i naprawcze oraz rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Odpowiedzialność za naruszenie ochrony danych osobowych. Inspektor Ochrony Danych. Podstawowe zasady, pojęcia i instytucje z zakresu ochrony informacji niejawnych. Problematyka ochrony informacji niejawnych obejmuje przedmiotowy i podmiotowy zakres ustawy o dostępie do informacji niejawnej.

11. Ochrona osób i mienia K_W06, K_W08, K_W09, K_U02, K_U04, K_U06, K_U07, K_K04, K_K06, K_K07

Pojęcie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zadania organów władzy publicznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. . Kategorie pracowników ochrony, ich obowiązki i uprawnienia. Konwojowanie wartości pieniężnych - podstawowe

pojęcia i zasady zabezpieczania. Ochrona zgromadzeń publicznych - podstawowe pojęcia. Działania obywateli podejmowane na rzecz własnego bezpieczeństwa (działania indywidualne i kolektywne, obrona konieczna, stan wyższej konieczności, ochrona posiadania, dostęp do broni i amunicji, usługi z zakresu ochrony osób i mienia). Pojęcie prywatnego sektora bezpieczeństwa, proces jego tworzenia i ewolucja. Źródła prawa w zakresie prywatnego sektora bezpieczeństwa. Przedmiot i formy ochrony (bezpośrednia ochrona fizyczna i zabezpieczenie techniczne). Podstawowe pojęcia z zakresu ochrony obiektów i obszarów. Obiekty podlegające obowiązkowej ochronie. Klasyfikacja form ochrony. Podmioty w prywatnym sektorze bezpieczeństwa (przedsiębiorcy, którzy uzyskali koncesję, przedsiębiorcy, których działalność nie wymaga uzyskania koncesji, wewnętrzne służby ochrony, specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne). Kategorie pracowników ochrony, ich obowiązki i uprawnienia. Konwojowanie wartości pieniężnych - podstawowe pojęcia i zasady zabezpieczania. Ochrona zgromadzeń publicznych - podstawowe pojęcia.

12. Prawa człowieka K_W05, K_W11, K_U03, K_U07, K_U11, K_U14, K_K01, K_K02, K_K04, K_K06

Pojęcia praw człowieka -terminologia praw człowieka -koncepcja praw i wolności - prawo a wolność - klasyfikacje praw i wolności. Prawa i wolności osobiste prawa i wolności polityczne prawa i wolności gospodarcze, kulturalne i socjalne. Międzynarodowa ochrona praw człowieka. Ochrona praw człowieka na poziomie krajowym. Europejski regionalny system ochrony praw człowieka. Europejska Konwencja Praw Człowieka. Skarga do ETPC. Wewnątrz krajowe systemy ochrony wolności i praw jednostki. Obowiązki jednostki - pojęcie obowiązku - katalog obowiązków.

13. Kryminologia K_W03, K_W09, K_U02, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K03

Kryminologia jako nauka i jej znaczenie praktyczne w zwalczaniu przestępczości. Nauki pomocnicze kryminologii. Czym zajmuje się kryminologia, jakie jest znaczenie praktyczne tych dyscyplin naukowych, zarys genezy i rozwoju kryminologii, relacje pomiędzy kryminalistyką i kryminologią a innymi naukami zajmującymi się zwalczaniem przestępczości, podstawowe nurty w kryminologii. Metody, techniki i typy badań w kryminologii. Stosowane techniki i metody oraz sposoby badań w kryminologii związanych z różnego rodzaju działalnością przestępczą. Funkcje i zadania kryminologii. Kryminologia a wiktymologia. Charakterystyka wybranych rodzajów przestępczości. Podstawowe funkcje i zadania kryminologii oraz ich przydatność w procesie karnym, przestępczość zorganizowana, przestępczość gospodarcza, przestępstwa z użyciem przemocy, obszary działalności przestępczości zorganizowanej, agresja i jej rodzaje, agresja a przemoc, przemoc w rodzinie, przemoc w środkach masowego przekazu. Zapobieganie przestępczości (strategia działań zapobiegawczych, sformalizowane i niesformalizowane reakcje na przestępczość).

**14. Prawo i ustroj państwa K_W03, K_W06, K_W12, K_U01, K_U03, K_U07,
K_K01, K_K02**

Władza publiczna. Rodzaje władzy (substancjalna, relacyjna, władza jako proces decyzyjny). Definicje władzy, władza polityczna i państwowa. Problem legitymizacji władzy. Państwo. Istota, geneza, ewolucja państwa. Definicje państwa. obywatel a państwo. Forma państwa. Rodzaje państw, kryteria wyróżniania form państwa. Funkcje państw współczesnych. Konstytucja. Zasady konstytucyjno-prawne, Podstawowe organy państwa: organy przedstawicielskie, głowa państwa, organy wykonawcze, organy sądownictwa i ochrony praw obywatelskich. Partie polityczne. Partie polityczne a inne elementy struktury politycznej (grupy interesów), geneza i rozwój partii, typologie partii, funkcje i znaczenie partii politycznych. Systemy partyjne. Definicja i rodzaje systemów partyjnych. Systemy ustrojowe państw: system parlamentarno-gabinetowy, geneza, cechy charakterystyczne (Wielka Brytania). Systemy ustrojowe państw: system prezydencki, geneza, cechy charakterystyczne (USA). Systemy ustrojowe państw: system prezydencko-parlamentarny (mieszany), cechy charakterystyczne i funkcjonowanie (Francja). Systemy ustrojowe: system parlamentarno-komitetowy (rządy konwentu), geneza, cechy charakterystyczne (Szwajcaria). Systemy ustrojowe państw: ustrój kanclerski, geneza, cechy szczególne, pozycja ustrojowa kanclerza. (Niemcy). System ustrojowy III Rzeczypospolitej a modele działań publicznych. Proces formułowania i wdrażania polityki publicznej w Polsce. Samorząd terytorialny w państwach współczesnych, pozycja ustrojowa samorządu terytorialnego.

**15. Systemy bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii Europejskiej K_W05,
K_W08, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U13, K_K01, K_K04**

Międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania bezpieczeństwa państwa. Działania integracyjne UE w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego. System Schengen proces powstawania i sposób funkcjonowania. Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej - wybrane zagadnienia. Rola organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa międzynarodowego: ONZ, UE i NATO, Rada Europy (RE), OBWE. Systemy bezpieczeństwa wewnętrznego państw członków Unii Europejskiej - wybrane zagadnienia. Szanse i zagrożenia dla Polski i ich ocena.

**16. Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych K_W05, K_W08, K_U02, K_U04,
K_U08, K_U10, K_U13, K_K03, K_K08**

Podstawy teorii zarządzania kryzysowego. System zarządzania kryzysowego w Polsce. 2h Funkcjonowanie państwa w sytuacjach kryzysowych. Proces planowania i podejmowania decyzji w zarządzaniu kryzysowym. Środki reagowania i procedury postępowania w zarządzaniu kryzysowym. Funkcjonowanie: Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; Służb dyżurnych i Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Relacje podsystemu militarnego i pozamilitarnego w zarządzaniu kryzysowym. Rola i znaczenie organizacji pozarządowych w zarządzaniu kryzysowym. Systemy zarządzania kryzysowego w wybranych krajach NATO i UE.

Teleinformatyczne wsparcie zarządzania kryzysowego.

**17. Zwalczanie terroryzmu i przestępczości K_W02, K_W08, K_W11, K_U03,
K_U06, K_U11, K_U13, K_K02, K_K03, K_K04**

Instrumenty bezpieczeństwa RP i walki z terroryzmem. Unia Europejska wobec terroryzmu i przestępczości. Organizacja Narodów Zjednoczonych wobec terroryzmu międzynarodowemu i przestępczości transgranicznej. Ekonomiczne i logistyczne aspekty zwalczania działań organizacji terrorystycznych. Krajowy system cyberbezpieczeństwa. Działania modelujące bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej. Ewolucja zjawiska terroryzmu i przestępczości. Przestępczość zorganizowana. Instytucje i organizacje zwalczające i propagujące zwalczanie terroryzmu oraz przestępczości zorganizowanej. Zwalczanie cyberterroryzmu i cyberprzestępczości. Działania modelujące bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej.

**TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA SPECJALNOŚCIOWEGO -
SPECJALNOŚĆ: BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY WRAZ Z ODNIESIENIEM
DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:**

**1. Podstawowe zjawiska patologii społecznych i przestępczości K_W05,
K_W07, K_W11, K_U01, K_U06, K_U08, K_U10, K_U11, K_K03, K_K04**

Istota pojęcia. Uwarunkowania patologii społecznych. Patologie - podejście teoretyczne. Stereotypy i uprzedzenia. Wiktyimizacja - problematyka ofiar. Samobójstwo jako przejaw patologii społecznej. Współczesny wymiar zjawiska. Alkoholizm jako patologia społeczna. Narkomania, jako współczesny problem społeczny. Handel ludźmi. Patologia życia rodzinnego. Prostytucja jako forma współczesnego zarobkowania czy źródło przestępstw i patologii. Sekta jako problem społeczny i patologia społeczna. Przestępczość i jej rola w patologizacji społeczeństwa. Przestępczość zorganizowana w Polsce.

**2. Postępowanie karne K_W01, K_W03, K_W08, K_W12, K_U03, K_U06, K_U07,
K_U09, K_U14, K_K01, K_K03, K_K06**

Pojęcie prawa karnego procesowego, procesu (postępowania karnego). Funkcje prawa karnego procesowego. Relacje między prawem karnym materialnym a prawem karnym procesowym. Źródła prawa karnego procesowego. Zakres obowiązywania. Przedmiot procesu. Pojęcie zasad procesowych. Prezentacja poszczególnych zasad procesowych. Pojęcie i rodzaje uczestników procesu. Przestanki procesu. Czynności karnoprosesowe. Środki przymusu w procesie karnym. Pojęcie i rodzaje dowodów. Postępowanie

przygotowawcze. Wszczęcie, formy postępowania przygotowawczego, organy prowadzące, przebieg postępowania, sposoby zakończenia. Rola sądu w postępowaniu przygotowawczym. Funkcje aktu oskarżenia. Ogólna charakterystyka rozprawy. Przebieg rozprawy. Wyrokowanie. Rodzaje wyroków. Postępowanie odwoławcze. System środków zaskarżenia. Nadzwyczajne środki zaskarżenia. Postępowania szczególne i korekcyjne. Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych.

3. Prawo administracyjne K_W01, K_W08, K_W12, K_W13, K_U02, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K05

Administracja rządowa i samorządowa: Koncepcje funkcjonowania administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Regulacja prawna samorządu terytorialnego. Wspólnota samorządowa. Zadania samorządu terytorialnego - zadania własne, zlecone, powierzone. Gmina w strukturze samorządu terytorialnego. Powiat w strukturze samorządu terytorialnego. Samorząd województwa. Zarządzanie mieniem komunalnym. Kontrola administracji. Sądownictwo administracyjne.

4. Prawo cywilne K_W01, K_W03, K_W12, K_W13, K_U03, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K05

Podstawy prawa cywilnego. Źródła prawa cywilnego. Systematyka prawa cywilnego. Pojęcie prawa cywilnego i podstawowa terminologia z zakresu prawa cywilnego. Stosunek cywilno - prawny. Podmioty tego stosunku i jego przedmiot. Czynności prawne. Część ogólna prawa cywilnego. Podstawowe zasady prawa cywilnego. Prawo rzeczowe - pojęcie i ich rodzaje. Charakterystyka poszczególnych praw. Zobowiązania . Pojęcie i ich źródła . Umowy. Czyny niedozwolone. Bezpodstawne wzbogacenie. Odpowiedzialność odszkodowawcza. Elementy prawa spadkowego (podstawy spadkobrania, rodzaje dziedziczenia, rodzaje testamentów, zapis, polecenie).

5. Prawo karne, materialne i procesowe K_W01, K_W03, K_W12, K_U03, K_U07, K_U09, K_U11, K_U14, K_K01, K_K01

Zasady procesu. Przestanki procesowe. Ustawowe znamiona wybranych czynów zabronionych z części szczególnej Kodeksu karnego. Zasady procesu karnego. Sąd.

Właściwość sądu. Strony i uczestnicy procesu. Wyłączenie sędziego i prokuratora. obrońca i pełnomocnik. Czynności procesowe. Zasady udziału stron w postępowaniu karnym. Zagadnienia dowodowe w procesie karnym. Prawa i obowiązki oskarżonego.

6. Prawo karne wykonawcze K_W01, K_W08, K_W12, K_U03, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K06

Pojęcie prawa karnego wykonawczego. Zadania i cele prawa karnego wykonawczego. Prawo karne wykonawcze w systemie prawa międzynarodowego. Miejsce prawa karnego w systemie karnym państwa i dyscyplinach pokrewnych (socjologia, psychologia, psychiatria, pedagogika, kryminologia). Rozwój prawa karnego wykonawczego w systemie prawa karnego. Źródła prawa karnego wykonawczego. Ogólna charakterystyka regulacji prawa karnego wykonawczego. Międzynarodowe i europejskie źródła prawa karnego wykonawczego. Podstawowe dyrektywy prawa karnego wykonawczego. Organy postępowania wykonawczego. Skazany jako podmiot postępowania wykonawczego. Postępowanie wykonawcze. Sądowa kontrola decyzji postępowania wykonawczego. Nadzór penitencjarny. Wykonywanie kary grzywny. Wykonywanie kary ograniczenia wolności. Wykonywanie kary pozbawienia wolności.

7. Prawo międzynarodowe publiczne i wspólnoty europejskiej K_W01, K_W03, K_W07, K_W12, K_U03, K_U06, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K04

Cechy charakterystyczne prawa międzynarodowego publicznego. Ogólne zagadnienia dotyczące Wspólnot Europejskich. Źródła prawa międzynarodowego. Zasady współdziałania i ponoszenia odpowiedzialności przez Państwa. Charakterystyka sądownictwa międzynarodowego. Międzynarodowy system ochrony praw człowieka - uniwersalny i europejski.

8. Prawo policyjne - historia policji K_W01, K_W12, K_U01, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K07, K_K08

Pojęcie Policji i prawa policyjnego. Prawo policyjne a inne dyscypliny prawnicze. Prawo policyjne a nauka o policji. Geneza i rozwój służb policyjnych w Polsce i w Europie. Unifikacja służb policyjnych w II Rzeczypospolitej. Organizacja i funkcjonowanie Policji

Państwowej. Organy bezpieczeństwa publicznego w PRL. Przemiany społeczno-prawne w systemie bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego w latach 1989-1990. Transformacja służb porządkowych po 1989 r., struktura organizacyjna polskiej Policji w XX/XXI w., polska Policja na arenie międzynarodowej, Policja i jej działalność na rzecz ochrony, bezpieczeństwa ludzi i utrzymania porządku publicznego.

9. Prawo wykroczeń i postępowanie w sprawach o wykroczenia K_W01, K_W12, K_U03, K_U07, K_U09, K_U14, K_K02, K_K06

Pojęcie, funkcje i zasady prawa wykroczeń. Historyczny rozwój prawa wykroczeń. Źródła prawa wykroczeń., jego normy i ich wykładnia. Obowiązki polskiej ustawy kodeks wykroczeń pod względem czasu, miejsca i osób. Pojęcie, struktura wykroczenia. Podział wykroczeń. Ustawowe znamiona czynu zabronionego. Formy stadialne i zjawiskowe popełnienia wykroczenia. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność za wykroczenie. Zbieg przepisów ustawy. Zbieg wykroczeń. Zbieg znamion przestępstwa i wykroczenia. Kary w kodeksie wykroczeń. Środki karne w kodeksie wykroczeń. Wymiar kary i środków karnych za wykroczenie. Przedawnienie w kodeksie wykroczeń. Zatarcie skazania w kodeksie wykroczeń.

10. Seminarium dyplomowe K_W04, K_W10, K_U03, K_U05, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02,

Cele i zadania przedmiotu, omówienie współpracy studenta z opiekunem. Wybór tematu pracy, ustalenie harmonogramu działania, opracowanie planu pracy, studiowanie literatury i sporządzanie notatek. Strona formalna pracy, zasady edytorskie i podstawowe kwestie metodologiczne. Procedura antyplagiatowa (JSA). Część teoretyczna - gromadzenie materiału teoretycznego, źródła informacji i wykorzystanie sporządzonych notatek; bibliografia (działa zwarte, czasopiśmiennictwo, netografia). Część metodologiczna (struktura rozdziału)- prezentacja założeń metodologicznych badań własnych. Część empiryczna -opracowywanie i prezentacja wyników badań własnych. Prezentacja treści z poszczególnych części pracy (język naukowy, redagowanie przypisów). Dyskusja na temat napotykanymi trudności (udzielanie wskazówek, nanoszenie poprawek); korekta pracy.

11. Techniki samoobrony K_W09, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U13, K_U14, K_K02, K_K03

Zasady organizacji i warunki bezpieczeństwa podczas ćwiczeń. Zasady skutecznej samoobrony oraz zachowania się podczas ataku. Działanie, przeznaczenie i charakterystyka podstawowych technik ataku i obrony podczas zagrożenia życia i zdrowia. Sposoby obrony przed atakiem nożem, bronią jak również innymi niebezpiecznymi przedmiotami. Najczęściej występujące zagrożenia oraz sposoby skutecznego ich unikania.

12. Udzielanie pierwszej pomocy K_W05, K_W06, K_W09, K_W12, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U11, K_U13, K_K02, K_K03, K_K04, K_K08

Podstawowe wiadomości z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. Budowa i funkcjonowanie układów: oddechowego, krążenia, kostnoszkieletowego i nerwowego, zaburzenia funkcjonowania układów oddechowego, krążenia, i nerwowego, urazy narządów ruchu, definicja wstrząsu. Zasady postępowania na miejscu zdarzenia. Procedury przekazywania informacji służbom ratowniczym o zaistniałych zdarzeniach, niezbędne numery telefonów, zagrożenia podczas udzielania pierwszej pomocy, zestaw do udzielania pierwszej pomocy. Zabiegi resuscytacyjne. Ocena stanu bezpośredniego zagrożenia życia, ocena podstawowych funkcji życiowych, pozycja bezpieczna, algorytm podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, algorytm resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Urazy i rany oraz sposoby ich zaopatrywania

Zagadnienia: Krwawienia, rodzaje ran, postępowanie w opatrywaniu ran, rodzaje środków opatrunkowych, urazy kończyn, postępowanie w urazach, metody unieruchamiania. Postępowanie w innych sytuacjach zagrożeniach życia. Zadławienia, oparzenia, tonięcia, porażenie prądem, drgawki, wypadki komunikacyjne, postępowanie na miejscu zdarzenia, zabezpieczenie miejsca wypadku, udzielenie pierwszej pomocy, wyposażenie apteczki, zagrożenia osób udzielających pierwszej pomocy

13. Wybrane zagadnienia prewencji K_W05, K_W07, K_U01, K_U04, K_U08, K_U10, K_K03, K_K04, K_K06

Geneza i charakterystyka zjawiska prewencji. Koncepcje działań związanych z prewencją kryminalną. Metody zapobiegania przestępczości. Programy i działania w ramach prewencji

kryminalnej. Praktyczne aspekty działań związanych z prewencją. Analiza informacji i bazy danych związanych z prewencją.

14. Wybrane zagadnienia ruchu drogowego K_W06, K_W09, K_U02, K_U06, K_U08, K_U09, K_K02, K_K03

Podstawowe zagadnienia z ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych. Podstawowe pojęcia Ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zakres kompetencji organów nadzorujących i kontrolujących bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Zasady poruszania się na skrzyżowaniach: o ruchu okrężnym, gdzie ruch kierowany jest za pomocą sygnalizacji świetlnej lub ruch kierowany jest ręcznie. Zasady poruszania się na skrzyżowaniach różnych typów. Inżynieria ruchu a działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Wybrane zagadnienia i pojęcia inżynierii ruchu drogowego. Psychologiczne zachowanie się użytkownika ruchu (kierowcy). Priorytety dla bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Działania (sposoby) - w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa w transporcie z uwagi na inżynierię ruchu (uspokojenie ruchu, itp.). Organizowanie transportu towarów niebezpiecznych. Wykorzystanie dróg w sposób szczególny. Ogólne zasady przewozu transportów towarów niebezpiecznych. Kontrola uczestników ruchu drogowego. Zatrzymywanie dokumentów, usuwanie i przemieszczanie pojazdów oraz blokowanie kół. Wykonywanie podstawowych czynności na miejscu zdarzenia drogowego.

15. Wyszkolenia strzeleckie K_W05, K_W07, K_W09, K_U02, K_U04, K_U13, K_K02, K_K03, K_K07

Bezpieczeństwo - środki ostrożności i przepisy bezpieczeństwa obowiązujące w czasie posługiwania się bronią. Balistyka (teoria strzału), podstawy celnego strzelania. Nauka o broni (przekrój broni)- przeznaczenie, charakterystyka, ogólna budowa danego rodzaju broni palnej. Ćwiczenia - rozkładanie, składanie, odbezpieczanie, zabezpieczanie pistoletu. Ładowanie i rozładowanie w warunkach strzelań, zasady przenoszenia, obsługa bieżąca. Bezpieczne i sprawne wykonanie strzelania z wybranych rodzajów broni.

**TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA SPECJALNOŚCIOWEGO -
SPECJALNOŚĆ: BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE WRAZ Z ODNIESIENIEM DO
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:**

**1. Bezpieczeństwo ekonomiczne K_W01, K_W12, K_U01, K_U03, K_U07,
K_K01, K_K04, K_K07**

Pojęcie i specyfika bezpieczeństwa ekonomicznego i gospodarczego państwa. Zewnętrzne i wewnętrzne zagrożenia bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. Równowaga gospodarcza; Kryzys gospodarczy; Finanse publiczne; Budżet państwa; Deficyt budżetowy. Bezpieczeństwo finansowe państwa. Wartościowanie bezpieczeństwa gospodarczego. Rola i znaczenie bezpieczeństwa energetycznego państwa w systemie bezpieczeństwa państwa. Znaczenie bezpieczeństwa energetycznego w systemie bezpieczeństwa państwa; Bezpieczeństwo surowcowe państwa. Rola i znaczenie bezpieczeństwa komunikacyjnego państwa w systemie bezpieczeństwa państwa. Determinanty bezpieczeństwa gospodarczego państwa. Strategie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa gospodarczego państwa. Wprowadzenie, pojęcie, istota i specyfika bezpieczeństwa ekonomicznego. Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania bezpieczeństwa ekonomicznego. Metody i środki przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa - wymiar żywnościowy i dostęp do wody. Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa - wymiar surowcowo-energetyczny. Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa - wymiar finansowy. Rola korporacji transnarodowych.

**2. Bezpieczeństwo informatyczne K_W01, K_W08, K_W09, K_W13, K_U01,
K_U02, K_U04, K_U08, K_K02, K_K07**

Koncepcja bezpieczeństwa informatycznego. Podstawowe pojęcia. Przestępczość komputerowa. Przestępstwa ujawnione i nieujawnione. Obiekty, typy i sprawcy przestępstw komputerowych. Ataki bierne i czynne na systemy komputerowe. Inżynieria społeczna (socjotechnika). Phishing oraz pharming. Inne metody ataków: terroryzm sieciowy, przestępstwa bankowe, przechwyt elektromagnetyczny, sabotaż komputerowy, szpiegostwo, piractwo komputerowe, wywiad gospodarczy. Zagrożenia w systemach informatycznych. Specyfika systemów informatycznych. Klasyfikacja zagrożeń. Przyczyny zagrożeń systemów informatycznych. Zagrożenia w sieci Internet. Klasyczne techniki

szyfrowania. Dziedzina kryptografii i podstawowe pojęcia. Podstawowe techniki szyfrowania: Szyfrowanie symetryczne i asymetryczne. Podpis cyfrowy. Zapory sieciowe (firewalle).

3. Bezpieczeństwo kulturowe w RP K_W01, K_W05, K_W11, K_U01, K_U08, K_U10, K_U11, K_K01, K_K03, K_K04, K_K07

Kultura - podstawowe pojęcia Bezpieczeństwo kulturowe. Kulturowe zagrożenia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. System bezpieczeństwa kulturowego RP. Kulturowe podłoże konfliktów międzynarodowych. Bezpieczeństwo kulturowe a globalizacja.

4. Międzynarodowe stosunki polityczne K_W03, K_W05, K_W07, K_W11, K_U01, K_U03, K_U06, K_U10, K_K01, K_K03

Istota międzynarodowych stosunków politycznych i ewolucja stosunków politycznych. Nauka o stosunkach międzynarodowych; podział środowiska międzynarodowego (poliarchiczne, zdecentralizowane i zorganizowane w ujęciu horyzontalnym); zakres podmiotowy i przedmiotowy międzynarodowych stosunków politycznych. Uczestnicy i kreatorzy międzynarodowych stosunków politycznych. Uczestnicy stosunków międzynarodowych: państwo (definicja państwa, podmiotowość prawnomiędzynarodowa państwa, uznanie międzynarodowe państwa, pozycja międzynarodowa państwa, państwa upadłe, upadające i zbójeckie); naród oraz uczestnicy niepaństwowi. Współczesny ład międzynarodowy - ONZ, organizacje regionalne. Czynniki kształtujące międzynarodowe stosunki polityczne (tradycyjne - geograficzne i geopolityczne; demograficzne, ekonomiczne, kulturowe i ideologiczne, kulturowo - cywilizacyjne, ideologiczne, etniczno-narodowe; czynniki dynamizujące- rozwój nauki i techniki, czynniki ekologiczny, globalizacja) Uczestnicy stosunków międzynarodowych: (pojęcie uczestnika stosunków międzynarodowych, podmiotowość prawnomiędzynarodowa), państwo, naród, społeczność międzynarodowa, organizacje międzynarodowe, korporacje transnarodowe. Rada Bezpieczeństwa ONZ, Rezolucje RB.

5. Międzynarodowe stosunki wojskowe K_W03, K_W07, K_U01, K_U03, K_U06, K_U10, K_K02, K_K03

Siły zbrojne - podstawowe funkcje i zadania. Typy (modele), rodzaje, struktury sił zbrojnych. Kontrola państwa nad siłami zbrojnymi - cywilna kontrola, neutralność polityczna, stosunki cywilno-wojskowe. Wojskowe zamachy stanu, dyktatury wojskowe. Charakterystyki sił zbrojnych wybranych państw. Sojusze polityczno-militarne, koalicje. Wielonarodowe siły wojskowe. Siły zbrojne w konfliktach zbrojnych i wojnach. Siły zbrojne w operacjach pokojowych/innych niż wojenne. Zmiany zachodzące w sferze wojskowości.

6. Obrona terytorialna K_W05, K_W07, K_W08, K_W11, K_U04, K_U06, K_U07, K_U09, K_U11, K_U13, K_K02, K_K04, K_K06

WOT w systemie obrony państwa. Rozwiązania prawne i organizacyjne. Obrona cywilna i ochrona ludności w systemie prawnym RP. Komunikacja społeczna w sytuacji kryzysowej. Zarządzanie systemami ratowniczymi. Ratownictwo i ochrona ludności z elementami koordynacji działań służb. Programowanie działań na rzecz bezpieczeństwa. Obrona cywilna w czasie pokoju i wojny z elementami metod organizacji akcji ratowniczych.

7. Planowanie strategiczne i operacyjne w siłach zbrojnych K_W08, K_W09, K_W13, K_U03, K_U06, K_U09, K_U13, K_K02, K_K07

Wprowadzenie do planowania strategicznego. Zasady planowania i zarządzania strategicznego. Poziomy planowania strategicznego. Analiza strategiczna. Ocena pozycji strategicznej. Metody zintegrowane analizy strategicznej. Wyznaczanie celów na różnych poziomach planowania strategicznego i operacyjnego w siłach zbrojnych. Proces budowania planów strategicznych w siłach zbrojnych - etapy procesu formułowania strategii, wybór wariantu strategicznego, implementacja strategii. Sytuacje decyzyjne w ramach poszczególnych obszarów strategicznych i operacyjnych w siłach zbrojnych.

8. Polityka bezpieczeństwa narodowego K_W08, K_W11, K_U01, K_U08, K_U11, K_K01, K_K03, K_K06, K_K07

Obszar zainteresowań, zakres, cel i uwarunkowania polityki bezpieczeństwa w światowych i europejskich systemach bezpieczeństwa. Polityka bezpieczeństwa - zagadnienia

definicje. Obszar zainteresowań polityki bezpieczeństwa. Zakres oddziaływania polityki bezpieczeństwa (relacje wewnętrzne i zewnętrzne). Cele i interesy państw a kształt polityki bezpieczeństwa. Podstawy teorii polityki bezpieczeństwa państwa. Uwarunkowania polityki bezpieczeństwa w świetle światowych systemów bezpieczeństwa. Podstawy teorii polityki bezpieczeństwa państwa. Bezpieczeństwo państwa (niepodległość, suwerenność, integralność terytorialna. Bezpieczeństwo narodowe a bezpieczeństwo państwa - zależności i priorytety. Relacje między interesami i celami bezpieczeństwa narodowego a bezpieczeństwo zbiorowe w Europie i na świecie. Pojęcie i rodzaje doktryn w zakresie polityki bezpieczeństwa. Państwowe i niepaństwowe organy (kreatorów) kształtujących stosunki międzynarodowe w obszarze polityki bezpieczeństwa. Problemy globalne w polityce bezpieczeństwa. Ewolucje struktur systemu kierowania bezpieczeństwem. Przeobrażenia polityki bezpieczeństwa Polski w XX wieku a prognozy na XXI wiek. Przeobrażenia polityki bezpieczeństwa narodowego w politykę bezpieczeństwa regionalnego. Siły i środki państw w tworzeniu bezpieczeństwa międzynarodowego i światowego.

9. Prawo humanitarne K_W03, K_W06, K_W12, K_U07, K_U09, K_U14, K_K01, K_K04, K_K08

Geneza, rozwój i zasady międzynarodowego prawa humanitarnego. Źródła i podmioty międzynarodowego prawa humanitarnego. Zakres stosowania międzynarodowego prawa humanitarnego. Status dzieci-żołnierzy w międzynarodowym prawie humanitarnym. Odpowiedzialność za naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego. Ochrona ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych. Status prawny jeńca i kombatanta w międzynarodowym prawie humanitarnym. Ochrona rannych, chorych i rozbitków w międzynarodowym prawie humanitarnym. Środki i metody walki. Specyfika wojny morskiej. Specyfika wojny powietrznej. Ochrona zabytków kultury w międzynarodowym prawie humanitarnym.

10. Seminarium dyplomowe K_W04, K_W10, K_U03, K_U05, K_U09, K_U11, K_K01, K_K02

Cele i zadania przedmiotu, omówienie współpracy studenta z opiekunem. Wybór tematu pracy, ustalenie harmonogramu działania, opracowanie planu pracy, studiowanie literatury i sporządzanie notatek. Strona formalna pracy, zasady edytorskie i podstawowe kwestie

metodologiczne. Procedura antyplagiatowa (JSA). Część teoretyczna - gromadzenie materiału teoretycznego, źródła informacji i wykorzystanie sporządzonych notatek; bibliografia (działa zwarte, czasopiśmiennictwo, netografia). Część metodologiczna (struktura rozdziału)- prezentacja założeń metodologicznych badań własnych. Część empiryczna -opracowywanie i prezentacja wyników badań własnych. Prezentacja treści z poszczególnych części pracy (język naukowy, redagowanie przypisów). Dyskusja na temat napotykanymi trudności (udzielanie wskazówek, nanoszenie poprawek); korekta pracy.

11.Strategie bezpieczeństwa we współczesnym świecie K_W01, K_W02, K_W08, K_U02, K_U04, K_U06, K_K02, K_K04

Podstawowe pojęcia. Funkcje, cele i zadania strategii bezpieczeństwa. Warianty i wyznaczniki współczesnych strategii bezpieczeństwa. Strategie bezpieczeństwa (UE, Polska, NATO). Strategie cyberbezpieczeństwa (UE, Polska).

12.System bezpieczeństwa RP K_W01, K_W02, K_W05, K_W08, K_U03, K_U06, K_U09, K_K02, K_K03, K_K06

Współczesne środowisko bezpieczeństwa. Globalizacja i rozpad świata dwubiegunowego. Terroryzm międzynarodowy. Broń masowego rażenia. Strategia i polityka bezpieczeństwa mocarstw globalnych. Strategia i polityka bezpieczeństwa USA. Strategia i polityka bezpieczeństwa Rosji. Chiny i Indie - nowi globalni gracze strategiczni. Ewolucja bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej polskiej w końcu XX wieku. Doktryna obronna RP z 1990 r. Polityka bezpieczeństwa i strategia obronna z 1992 r. Strategia i polityka bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej w warunkach członkostwa w NATO Warunki bezpieczeństwa. Koncepcja bezpieczeństwa. System bezpieczeństwa narodowego. Kierowanie bezpieczeństwem narodowym. System kierowania bezpieczeństwem. Kierowanie i administrowanie w stanach nadzwyczajnych. Kierunki transformacji kierowania bezpieczeństwem narodowym.

13.Techniki samoobrony K_W09, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U13, K_U14, K_K02, K_K03

Zasady organizacji i warunki bezpieczeństwa podczas ćwiczeń. Zasady skutecznej samoobrony oraz zachowania się podczas ataku. Działanie, przeznaczenie i charakterystyka

podstawowych technik ataku i obrony podczas zagrożenia życia i zdrowia. Sposoby obrony przed atakiem nożem, bronią jak również innymi niebezpiecznymi przedmiotami. Najczęściej występujące zagrożenia oraz sposoby skutecznego ich unikania.

14. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej K_W05, K_W07, K_W11, K_W12, K_U03, K_U06, K_U08, K_U09, K_U11, K_K01, K_K03

Unia Europejska - wprowadzenie do tematu. Traktaty założycielskie Unii Europejskiej. Europejska strategia bezpieczeństwa. Proces podejmowania decyzji w ramach WPZiB. Instytucje wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Organy wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Agencje wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Operacje cywilne w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Operacje wojskowe w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej

15. Wyszukolenie strzeleckie K_W05, K_W07, K_W09, K_U02, K_U04, K_U13, K_K02, K_K03, K_K07

Bezpieczeństwo - środki ostrożności i przepisy bezpieczeństwa obowiązujące w czasie posługiwania się bronią. Balistyka (teoria strzału), podstawy celnego strzelania. Nauka o broni (przekrój broni) - przeznaczenie, charakterystyka, ogólna budowa danego rodzaju broni palnej. Ćwiczenia - rozkładanie, składanie, odbezpieczanie, zabezpieczanie pistoletu. Ładowanie i rozładowanie w warunkach strzelań, zasady przenoszenia, obsługa bieżąca. Bezpieczne i sprawne wykonanie strzelania z wybranych rodzajów broni.

16. Zagrożenia i wyzwania dla obszaru Unii Europejskiej K_W07, K_W11, K_U01, K_U04, K_U06, K_U10, K_K01, K_K03

Teoretyczne aspekty kryzysów: spór, kryzys, konflikt, dezintegracja; kryzys i konflikt jako przedmiot badań w nauce o bezpieczeństwie; pożądane i niepożądane implikacje kryzysów; korelacje pomiędzy sporem, kryzysem i konfliktem w stosunkach międzynarodowych; architektura Unii Europejskiej - założenia, modele, realizacja. Analiza zagrożeń Unii Europejskiej w świetle Strategii bezpieczeństwa UE na lata 2020-2025 (EU Security Union Strategy): typologia czynników destabilizujących, strategiczne cele UE w zakresie bezpieczeństwa, kluczowe działania UE w zakresie bezpieczeństwa. Kryzys

gospodarczy i monetarny Unii Europejskiej: przyczyny i konsekwencje kryzysu. Gospodarcze skutki pandemii koronawirusa w UE. Kryzys kulturowy Unii Europejskiej: pojęcie bezpieczeństwa kulturowego - zagrożenia dla tożsamości kulturowej i bezpieczeństwa narodów; prawa jednostki i podstawowe prawa człowieka a bezpieczeństwo kulturowe; globalizacja, unifikacja, uniwersalizacja; kultura konsumencka. Kryzys migracyjny i uchodźczy w Unii Europejskiej: międzynarodowe (poza unijne) przesłanki zjawisk kryzysowych w UE; unijny system azylowy; ochrona granic zewnętrznych UE i walka z przemytem migrantów; współpraca z państwami z poza UE.

REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW Z DANYCH MODUŁÓW, W DANYCH SEMESTRACH WRAZ Z RYGOREM, FORMĄ I ILOŚCIĄ GODZIN ZAJĘĆ ORAZ PRZYDZIELONĄ ILOŚCIĄ PUNKTÓW ECTS ZAMIESZCZONE SĄ W PLANACH STUDIÓW STANOWIĄCYCH INTEGRALNĄ CZĘŚĆ PROGRAMU KSZTAŁCENIA (ZAŁĄCZNIK NR 3).

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia:

Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest zgodnie z procedurami określonymi dla Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Podlaskiej w Białymstoku na różnych etapach kształcenia poprzez:

- a) bieżącą ocenę pracy studenta w trakcie trwania zajęć (projekty, prezentacje, pisemne prace zaliczeniowe, raporty i sprawozdania z zajęć praktycznych, aktywność itp.),
- b) zaliczenia z oceną z poszczególnych przedmiotów w ramach kolokwii (testy, prace pisemne itp.),
- c) egzaminy przedmiotowe,
- d) praktyki zawodowe i staże,
- e) ocenę prac dyplomowych,
- f) egzamin dyplomowy,

Forma zaliczenia, egzaminu i innych sposobów weryfikacji efektów uczenia się określone są w Karcie Jednostki Modułowej (sylabusie) na dany rok akademicki.

WYMIAR, ZASADY, FORMA I ODBYWANIA PRAKTYK ZAWODOWYCH ORAZ LICZBA PUNKTÓW ECTS, JAKĄ STUDENT MUSI UZYSKAĆ W RAMACH TYCH PRAKTYK.

Praktyka stanowi część procesu dydaktycznego i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenia praktyk dokonuje opiekun praktyk ze strony Uczelni, na podstawie analizy dzienniczka praktyk i/lub innych wymaganych dokumentów oraz oceny i opinii ze strony Organizatora praktyk potwierdzającej odbycie wszystkich godzin praktyk przewidzianych w programie.

Student odbywa praktykę na drugim i trzecim roku studiów licencjackich. Praktyki mają charakter praktyk ciągłych i odbywają się w wymiarze 720 godzin, łącznie dla II i III roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych:

III semestr - 180 godzin, w semestrze zimowym na II roku studiów,

IV semestr - 180 godzin w semestrze letnim na II roku studiów,

V semestr - 180 godzin w semestrze zimowym na III roku studiów,

VI semestr - 180 godzin w semestrze letnim na III roku studiów.

Szczegółowe zadania praktyki kierunkowej

W trakcie praktyki należy zapoznać się z następującymi zagadnieniami w danej instytucji:

- Organizacją - jej strukturą i systemem zarządzania,
- Majątkiem i zasobami instytucji,
- Otoczeniem zewnętrznym instytucji - współpracą i zależnościami,
- Trybem podejmowania decyzji,
- Polityką zatrudniania w firmie,
- Prawami i obowiązkami pracowników, funkcjonariuszy lub żołnierzy,
- Obiegiem dokumentacji - instrukcja obiegu dokumentów,
- Rodzajem dokumentów, systemem ich tworzenia, przyjmowaniem oraz kontroli,
- Formami i metodami ewidencji księgowej stosowanej w instytucji,
- Zasadami, formami i metodami rozliczeń wewnętrznych,
- Zasadami, formami i metodami rozliczeń zewnętrznych,

- Sprawozdawczością finansową,
- Źróżłami informacji stanowiącymi podstawę analiz działań instytucji,
- Trybem, rodzajem, metodami opracowywania analiz w instytucji.

Zakres praktyki specjalnościowej

Podczas praktyki student/studentka powinien poznać i realizować zadania z następującego zakresu:

- Organizacji i realizacji ochrony fizycznej osób i obiektów;
- Organizacji i przebiegu służby w Siłach Zbrojnych RP, Policji, Straży Granicznej, ABW, CBA, Państwowej Straży Pożarnej, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej, Strażach Ochrony Kolei itp.;
- Organizacji i działania agencji detektywistycznych/wywiadowni;
- Analizy stanu potencjalnych zagrożeń oraz aktualnego i perspektywicznego stanu bezpieczeństwa obiektów;
- Prowadzenia analizy i podejmowania działania;
- Podejmowania decyzji w zakresie zarządzania kryzysowego;
- Prowadzenia dokumentacji dot. przebiegu i wyników działań ochronnych oraz sporządzanie planów ochrony obszarów, obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie;
- Wykrywania niezbędnych czynności informacyjno - organizacyjnych oraz zabezpieczenia miejsca po zaistniałym zdarzeniu (przestępstwie);
- Organizowania i realizacji konwojowania wartości pieniężnych oraz innych przedmiotów wartościowych lub niebezpiecznych (jako asysta);
- Przeprowadzenia instruktazu służb ochronnych;
- Dyżurowania w Centrum Monitorowania Sygnałów Alarmowych;
- Poznawania metodyki zdobywania i przetwarzania informacji dot. zleconych czynności detektywistycznych;
- Obserwowania pracy policjanta mundurowego lub strażnika miejskiego itp.
- Organizacji działań ratowniczych lub ratowniczo-gaśniczych.

Zaliczenie praktyki jest koniecznym warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego. Student po uzgodnieniu terminu praktyk z daną placówką powinien otrzymać z Uczelni: skierowanie, dziennik praktyki, program praktyki.

Studenci mogą zaliczyć praktykę zawodową na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu. Ci spośród studentów, którzy legitymują się co najmniej 12 miesięcznym doświadczeniem zawodowym w branży związanej z kierunkiem odbywania studiów, mogą (po przedłożeniu odpowiednich dokumentów) ubiegać się o częściowe lub całkowite zaliczenie praktyki. Właściwe dokumenty należy złożyć w Rektoracie lub bezpośrednio dostarczyć do Opiekuna praktyk studenckich do zaopiniowania.

Zgodnie z art. 67 ust. 7 ustawy z dnia 18 lipca 2018 roku- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742) praktykę można zaliczyć w całości lub częściowo, studentowi trybu stacjonarnego i niestacjonarnego, który pracuje zawodowo (tj. jest zatrudniony na umowę o pracę, został mianowany lub powołany na stanowisko służbowe) zgodnie ze specjalnością kształcenia, w wymiarze:

- 100% wymiaru godzinowego praktyk tj. funkcjonariusze i pracownicy cywilni: Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, żołnierze Sił Zbrojnych RP, funkcjonariusze Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei oraz pracownicy firm ochrony osób i mienia,
- 50% wymiaru godzinowego praktyk w bieżącym semestrze nauki - pracownicy innych organizacji, placówek czy zakładów pracy, których profil działania jest zbliżony do zakresu specjalności studiów.

Zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej dokonuje opiekun praktyk, którego decyzja wymaga zatwierdzenia przez Prorektora.